

Myten om Astrologi och utvecklingen mot modernitet

Astrologi har, försiktigt uttryckt, dåligt rykte, och jag är alldeles övertygad om att detta inte beror på astrologin i sig själv utan snarare är en konsekvens av den praktik som astrologer har ägnat sig åt under lång tid.

Orsaken till detta ligger i den historiska tron på astrologi och att därmed en viss praktik utvecklades. I forntiden uppfattades planeterna som Gudar, vilka styrde över naturen ungefär på samma sätt som kungar styrde över länder. Man uppfattade relationen mellan himmelska och jordiska händelser som linjär: En överlägsen makt hade kontroll över en underlägsen makt. En senare och mer djupsinnig form av astrologisk filosofi hävdade att makrokosmos och mikrokosmos var sammanvävda och speglade varandra samt att deras inbördes relation inte var linjär. Denna tro föll tillbaka i samband med den hellenistiska kulturens sammanbrott under tredje århundradet och den enklare modellen fortlevde i olika former ända fram till andra halvan av 1900-talet. Människan uppfattades som styrd av ett kosmiskt öde, som möjligen kunde blidkas men inte förnekas.

Planeterna uppfattades omväxlande som spridare av mystiska strålar eller som elektromagnetiska krafter som påverkade individen vid födseln. Detta ledde givetvis till att människor riktade sin uppmärksamhet utåt för att reda ut vilka olyckor eller framgångar Gudarna hade på gång för dem. Den traditionella astrologin gav alltså inget utrymme för förändring eller utveckling. Istället blev det uppenbart att människor konsulterade stjärnorna i sina försök att undvika ett olyckligt öde eller för att exploatera möjligheter i avsikt att manipulera omständigheterna för egen vinning.

Traditionell händelseorienterad astrologi handlade alltså om att individen var ett potentiellt offer för ett likgiltigt universum, över vilket han/hon hade liten eller ingen kontroll. Astrologerna var inte sena att ge folk vad de ville ha – profetior, råd, varningar samt förenklade lösningar till vad vi numera uppfattar som komplexa psykologiska problem. Astrologerna kom därmed att förstärka den fatalistiska livssynen och blev en maktfull yrkeskategori i samhället.

Man kan alltså säga att myten om astrologi hade etablerats, och jag vill här göra ett försök att formulera denna explicit:

"Astrologin har hela sanningen om dig, och jag som astrolog, vet således allting om dig, ditt förflutna, din nuvarande situation, ditt öde, din framtida utveckling och jag känner t o m till tidpunkten för din död."

Jag är rädd att denna myt fortfarande har ett starkt grepp om de astrologer som inte kombinerat astrologin med relevanta kunskaper i psykologi och psykoterapi, för att inte tala om att myten fortfarande har ett starkt grepp om de människor som söker sig till astrologer. Astrologen kommer därför medvetet eller omedvetet att försöka leva upp till denna myt under sina "professionella" möten med människor. Därför kan man säga att **astrologins största problem är astrologerna**.

I bästa fall kan en amatörastrolog vara en välmående person som "förutsäger framtiden" och beskriver klientens personliga karaktärsdrag och kanske därmed inte gör någon större skada. I värsta fall exploaterar han klientens osäkerhet och ångest och riskerar att göra stor skada.

Den stora majoriteten av förutsägelser om sjukdom, olyckor, äktenskap, etc är värdelösa utom för att skapa ett beroende av astrologen, vars uttalanden ger intryck av att utlova någon form av kontroll över tillvaron. Men ingen astrolog kan förutsäga den exakta händelseutvecklingen, under vilka omständigheter den kommer att äga rum eller exakt hur detta kommer att påverka individen. Den mest iögonfallande bristen i sådana förutsägelser är vilken mening och syfte det aktuella händelseförloppet kommer att ha för individen efter det att det akuta skeendet har passerat. Vilka möjligheter innebar processen för individens utveckling?

Mot bakgrund av denna tradition är det intressant att se hur långt professionell, psykologiskt orienterad astrologi har kommit under endast de senaste ca 35 åren. Det var inte förrän i samband med utvecklingen av den humanistiska psykologin under 60-talet, som psykologiskt orienterade astrologer började fundera över födelsehoroskopet i termer av personlig växt och utveckling.

Dane Rudhyar var den förste att se hur humanistisk psykologi och astrologi kompletterade varandra. Födelsehoroskopet kunde användas som ett redskap för att kartlägga individens komplexa inre värld som de humanistiska och senare de transpersonella psykologerna ägnade sig åt. Rudhyars attityd var "personcentrerad" i betydelsen att varje horoskop var unikt. Ett horoskop representerar individens totala potential, där ingen planet var vare sig "god" eller "dålig" utan snarare att varje element var del av en större helhet. Yttre händelser tolkades inte som ödesstyrda incidenter med "lyckliga" eller "olyckliga" utfall, utan som meningsfulla manifestationer av en utvecklingsprocess.

På 70-talet drevs rörelsen vidare av psykologer som Arroyo, Greene, Perry och andra. Man menade att det är medvetande och inte materia som utgör Universums primära realitet. Psyket är bundet av de lagar som karakteriserar denna Helhet, till vilken allt skapat utgör delar. Dessa lagar kan inte påverkas men inom ramen för dessa är individen fri och självbestämmande.

Psykologisk astrologi är såväl en personlighetsteori som ett diagnostiskt redskap. Den erbjuder en komplex modell av mänsklig motivation och uppfattar psyket som en struktur bestående av behov, drivkrafter, tankar och fantasier. Horoskopet utgör ett kraftfullt bedömningsredskap, i vilket terapeuten kan uppfatta konturer av barndomen, samt väl definiera framtida tider av kraftfullt växande och/eller personliga kriser. I motsats till traditionell händelseorienterad astrologi, befattar sig psykologiskt orienterad astrologi inte med ytliga beskrivningar av karaktärsdrag eller förutsägelser av framtiden. Istället syftar denna disciplin att utveckla empati för individens inre värld och därigenom underlätta för terapeuten att effektivt behandla psykologiska problem, modifiera eller eliminera existerande symptom samt stödja individens strävan efter självförverkligande.

JR 2002-04-03